

ფ/პ „პაატა გირმისაშვილი“

პ/ნ: 45001003018

ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფ. შილდას მიმდებარე

ტერიტორიაზე არსებული თევზსაშენი ტბორის

ექსპლუატაციის პროექტი

სკოპინგის ანგარიში

თბილისი 2019 წელი

სარჩევი

1. შესავალი.....	0
1.1 ზოგადი მიმოხილვა	0
1.2 საკანონმდებლო საფუძველი	2
2. თევზსაშენი ტბორის მიმდინარე საქმიანობის აღწერა.....	4
2.1 თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის აღწერა	4
2.2 წყალმომარაგება და კანალიზაცია.....	11
3. საპროექტო ტერიტორიის გარემო პირობები.....	12
3.1 კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები.....	12
3.2 სეისმური პირობები.....	13
3.3 გეოლოგიური გარემო	14
3.4 ჰიდროლოგია	15
3.5 ატმოსფერული ჰაერი.....	17
3.6 ტოპოგრაფია და ნიადაგები.....	18
3.7 ბიოლოგიური გარემო.....	18
3.7.1 თევზსაშენი ტბორის განთავსების ტერიტორიის ბოტანიკური დახასიათება.	18
3.7.2 ხმელეთის ფაუნა	19
3.7.3 საკვლევი ტერიტორიის ზოო-გეოგრაფიული დახასიათება.....	19
4. თევზსაშენი ტბორის ალტერნატივები.....	21
4.1 პროექტის არაქმედებისალტერნატივა	21
4.2 პროექტის მიღებული ალტერნატივა	21
5. ზემოქმედების შეფასება	22
5.1 ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება.....	22
5.2 ხმაურის გავრცელებით და ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედება	22
5.3 ნიადაგის და გრუნტის დაბინძურების რისკი	22
5.4 ზემოქმედება გეოლოგიურ გარემოზე.....	22
5.5 წყლის გარემოს დაბინძურების რისკი	23
5.6 ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების რისკი	23
5.7 ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე	23
5.8 ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედება.....	24
5.9 ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობაზე	24
5.10 არსებულ საქმიანობასთან ან/და დაგეგმილ საქმიანობასთან კუმულაციური ზემოქმედების რისკები	24
5.11 ბუნებრივი რესურსების გამოყენება.....	25
5.12 საქმიანობასთან დაკავშირებული მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკები	

5.13	ზემოქმედება ჭარბტენიან ტერიტორიაზე	25
5.14	ზემოქმედება შავ ზღვაზე და სანაპირო ზოლზე	26
5.15	ზემოქმედება ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიაზე.....	26
5.16	ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიებზე.....	26
5.17	ზემოქმედება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე.....	26
5.18	ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება	26

ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის და გარემოსდაცვითი კოსულტანტის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ცხრილში 1.

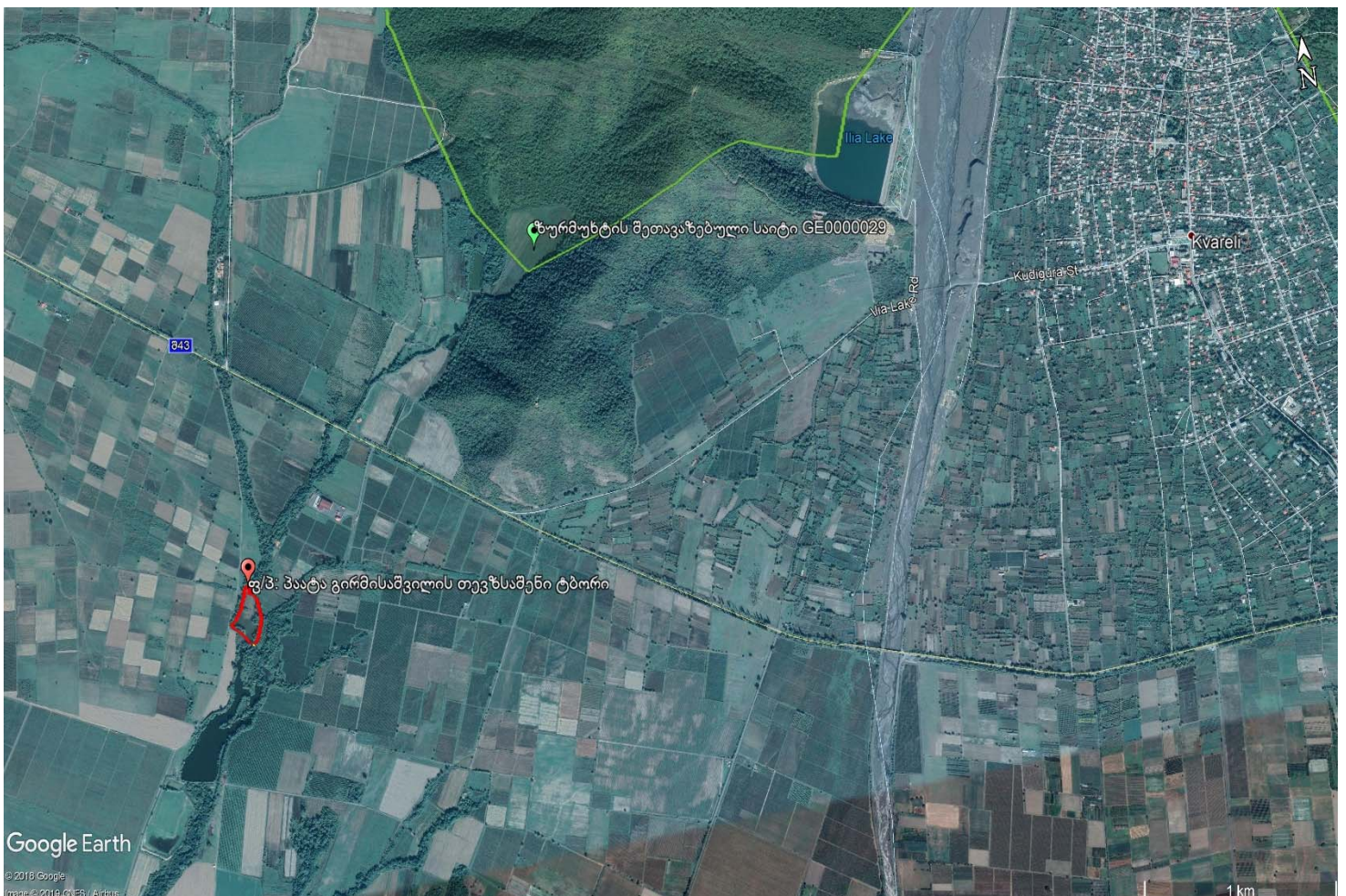
ცხრილი 1.	
პროექტის განმახორციელებელი	ფ/პ: პაატა გირმისაშვილი
საიდენტიფიკაციო კოდი/პირადი ნომერი	445001003018
ტბორის იურიდიული მისამართი	ყვარლის მუნიციპალიტეტი, სოფ. შილდა
ელ. ფოსტა	beqagirmisashvili@gmail.com
საკონტაქტო პირი	პაატა გირმისაშვილი
საკონტაქტო ნომერი	+995 595 07 45 33
დაგეგმილი საქმიანობის ტიპი	თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაცია
გარემოსდაცვითი საკონსულტაციო ორგანიზაცია	ფ/პ გიორგი ლაცაბიძე
ელ. ფოსტა	giorgilatsabidze@gmail.com
საკონტაქტო ტელეფონი	598511460

1. შესავალი

1.1 ზოგადი მიმოხილვა

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს ყვარლის მუნიციპალიტეტში სოფ. შილდას ტერიტორიაზე ფიზიკური პირის პაატა გირმისაშვილის პ/ნ: 45001003018 კუთვნილებაში არსებული თევზსაშენი ტბორის სკოპინგის ანგარიშს. საქმიანობის განმახორციელებელი 2003 წლიდან ფლობს თევზსაშენ ტბორს რომელიც განთავსებულია 3 ჰა. მიწის ნაკვეთზე, ხოლო ტბორის დაზუსტებული ფართობი შეადგენს 2.5 ჰა-ს. თევზსაშენი ტბორის მაქსიმალური მოცულობა შეადგენს 37 500 მ³-ს. თევზსაშენი მეურნეობა განთავსებულია შემდეგ საკადასტრო კოდით მითითებულ ტერიტორიაზე: 57.07.65.013. ტერიტორიაზე მოწყობილია ერთი სანასუქე თევზსაშენი ტბორი. თევზსაშენ მეურნეობაში არ ხდება ტბორში გამოზრდილი თევზების რაიმე ფორმით გადამუშავება, მეურნეობაში ხორციელდება წელიწადში 1,5 - 2 ტონა თევზის შემდეგი სახეობის გამოზრდა: კობრი (გოჭა) და ჩვეულებრივი სქელშუბლა. თევზსაშენი ტბორისათვის წყლით მომარაგება ხდება გრუნტის წყლების მეშვეობით, თევზსაშენი ტბორისათვის სხვა დამატებითი წყალაღება გათვალისწინებული არ არის.

სქემა 1-1: თევზსაშენი ტბორის მდებარეობა

1.2 საკანონმდებლო საფუძველი

ანგარიში მომზადებულია საქართველოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს შესაბამისად. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 47-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საქმიანობა რომლის განხორციელებაც დაწყებულია 2015 წლის 1 ივნისამდე და რომელსაც არ გააჩნია გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა ან მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილება, საჭიროებს სამინისტროს მიერ მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებას. საქმიანობის განმახორციელებელი ამავე კოდექსის 47-ე მუხლის მეორე ნაწილის საფუძველზე, ვალდებული იყო თევზსაშენი ტბორის მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსათვის განცხადებით მიემართა მიმდინარე წლის პირველ ივნისამდე.

საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს II დანართის მე-9 პუნქტის 9.9 ქვეპუნქტის თანახმად "კაშხლის ან/და სხვა ნაგებობის/მოწყობილობის მშენებლობა, რომლის მშენებლობა მიზანშეწონილია წყლის შეკავების ან წყლის გრძელვადიანი დაგროვების მიზნით და რომლის მიერ შეკავებული ან დაგროვებული წყლის მოცულობა 10 000 მ³-ზე მეტია" მიეკუთვნება საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს II დანართით გათვალისწინებულ საქმიანობას. ამ კოდექსის მე-7 მუხლის შესაბამისად კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობისთვის გზმ-მდე ხორციელდება სკრინინგის პროცედურა, გარდა ამ მუხლის მე-13 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, რომლის შესაბამისად "თუ საქმიანობის განმახორციელებელი გეგმავს ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებას და მიაჩნია, რომ ამ საქმიანობისთვის აუცილებელია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა, იგი უფლებამოსილია სამინისტროს ამ კოდექსის მე-8 მუხლით დადგენილი წესით წარუდგინოს სკოპინგის განცხადება (სკრინინგის ეტაპის გავლის გარეშე). ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის ამ კოდექსით დადგენილი მოთხოვნები".

მიმდინარე წლის 20 აგვისტოს, სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის კახეთის რეგიონული სამმართველოს ინსპექტორების ჯგუფის მიერ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის მიმართ, თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის საქმიანობაზე შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი N051366 და გადაგზავნილ იქნა ყვარლის რაიონულ სასამართლოში განსახილველად.

ყვარლის რაიონულმა სასამართლომ განიხილა გადაგზავნილი ოქმი N051366 და ფ/პ: პაატა გირმისაშვილი ცნობილ იქნა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ჩამდენად, თუმცა სამართალდამრღვევის პიროვნებისა და სამართალდარღვევის ხასიათის გათვალისწინებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის შესაბამისად ფ/პ: პაატა გირმისაშვილი გათავისუფლდა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისგან და გამოეცხადა სიტყვიერი შენიშვნა.

ზემოაღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, ვინაიდან საქმიანობის განმახორციელებელს მიმდინარე წლის პირველი ივნისიდან აღარ აქვს უფლება მიმართოს სამინისტროს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 8-ე მუხლის და II დანართის 9.9 პუნქტის საფუძველზე, მომზადდა ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის (პ/ნ: 45001003018) ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფ. შილდას ტერიტორიაზე თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში და წარედგინება სამინისტროს სკრინინგის ანგარიშის პროცედურის გარეშე, ვინაიდან თევზსაშენი ტბორი უკვე წლებია მოწყობილია და არსებული მდგომარეობით იგი აგრძელებს ოპერირებას, შესაბამისად ზემოაღნიშნულ საქმიანობას ესაჭიროება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცედურის გავლა, რომელზეც სამინისტროს მხრიდან გაიცემა სკოპინგის დასკვნა. სკოპინგის დასკვნის საფუძველზე განისაზღვრება, ის კრიტერიუმები რომლის საფუძველზეც უნდა ჩატარდეს შესაბამისი კვლევები და მიღებული შედეგები უნდა აისახოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში. მიღებული შედეგებისა და არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში წარდგენილი იქნება სამინისტროში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით.

2. თევზსაშენი ტბორის მიმდინარე საქმიანობის აღწერა

2.1 თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის აღწერა

თევზსაშენი ტბორი მდებარეობს ყვარლის მუნიციპალიტეტში სოფ. შილდას ტერიტორიაზე ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის (პ/ნ: 45001003018) კუთვნილებაში არსებულ ტერიტორიაზე. თევზსაშენი ტბორი მდებარეობს შემდეგ საკადასტრო კოდით მითითებულ ტერიტორიაზე, ს/კ:57.07.65.013. სულ ტერიტორიაზე მოწყობილია ერთი სანასუქე თევზსაშენი ტბორი. მეურნეობაში ხორციელდება შემდეგი სახეობის თევზების გამოზრდა პირადი მოხმარების მიზნით: კობრი (გოჭა) და ჩვეულებრივი სქელშუბლა. აღნიშნული საქმიანობა ფ/პ: პაატა გირმისაშვილმა 2003 წლიდან დაიწყო და დღემდე მიმდინარეობს.

ტბორისა და მისი დამხმარე ინფრასტრუქტურის განთავსების ტერიტორია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებს წარმოადგენს.

ტერიტორიაზე მოწყობილია ერთი სანასუქე ტბორი. ფ/პ: პაატა გირმისაშვილს მოწყობილი ინფრასტრუქტურის მეშვეობით შეუძლია აწარმოოს თევზის პროდუქცია არასრულსისტემიანი მეთოდით. სრულსისტემიანი მეთოდის შემთხვევაში თევზსაშენ საჭურჭლე ტბორში ხორციელდება თევზის ქვირითობა, ლიფსიტის გამოჩეკვა და მათი სანასუქე ტბორში გადასხმა, ხოლო მეორე შემთხვევაში უკვე გამოჩეკილი ლიფსიტის შექმნა და ჩასხმა სანასუქე ტბორში. სანასუქე ტბორში ხორციელდება ლიფსიტის გეგმაზომიერი გამოკვება და ზრდა, პირად მოხმარების ეტაპამდე. ტბორში გამოსაზრდელი თევზების კვება ხორციელდება ბუნებრივი საკვები ბაზით.

სულ წყლით დაკავებული ტერიტორიის ფართობი დაახლოებით 2.5 ჰექტარია, ტბორის საშუალო სიღრმე 1.5 მ-ია. თევზსაშენი ტბორის მაქსიმალური მოცულობა შეადგენს 37500 მ³-ს.

თევზსაშენი ტბორი მდებარეობს ალაზნის ველზე, სოფ. შილდას ტერიტორიაზე ზღვის დონიდან 325-330 მეტრის სიმაღლეზე X-562169; Y-4643215; ტბორი ორი მხრიდან შემოსაზღვრულია მდ. კუსისწყალის არხით, ხოლო ჩრდილოეთით ესაზღვრება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთები, რომლებიც გამოიყენება საძოვრებად.

დიდ ტბორს სამხრეთიდან ესაზღვრება ერთი დიდი ტბორი, რომელიც მათგან გამოყოფილია გრუნტის მისასვლელი გზით და სარწყავი არხით. ტბორის წყლით მომარაგება ხდება ტბორის ტერიტორიაზე არსებული გრუნტის წყლებიდან. ამჟამად მოწყობილია და ექსპლუატაციაშია ზემოაღნიშნული ტბორი, შესაბამისად საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ, რაიმე დამატებითი სამშენებლო ან სარეკონსტრუქციო სამუშაოები ამ ეტაპზე დაგეგმილი არ არის.

თევზსაშენი ტბორის საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს ჩრდილო აღმოსავლეთით 3150 მეტრის დაშორებით, რაც შეეხება უახლოეს დასახლებულ პუნქტს, ქ. ყვარელი 5 კილომეტრის დაშორებით, ხოლო სოფ. შილდა 6.5 კმ-ს დაშორებით მდებარეობს არსებული ტბორიდან ჩრდილო დასავლეთით.

ტბორის ჩრდილოეთით ცენტრალური საავტომობილო გზის მიმდებარედ 525 მეტრის დაშორებით მდებარეობს შპს „თბილღვინო“-ს ქარხანა, ხოლო სამხრეთით 2 კმ-ს დაშორებით ასევე წარმოდგენილია ფერმერული მეურნეობები.

თევზსაშენი ტბორის კვების არეს წარმოადგენს გრუნტის წყლები, რაც მის დაბალ დონეზე მიუთითებს. უხვი ნალექის დროს ხდება მიმდებარე ტერიტორიებზე სასოფლო სამეურნეო სავარგულებზე წყლის შეტბორვა, რის გამოც აქ გავრცელებულია ჭარბტენიანი ტერიტორიისათვის დამახასიათებელი მცენარეულობაც.

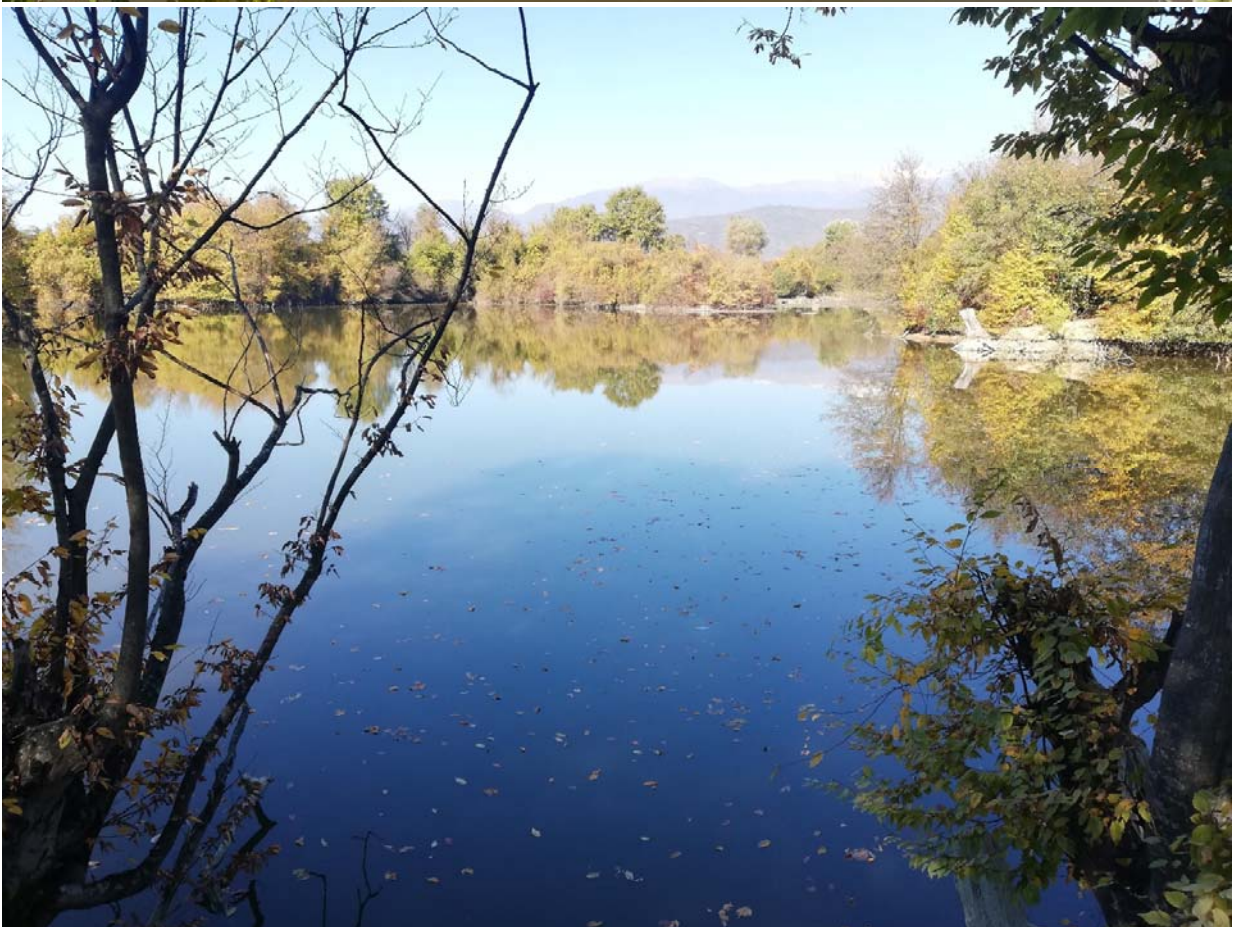
ტბორის გარშემო გავრცელებულია მრავალწლიანი ხე-მცენარეული საფარი, ძირითადად წარმოდგენილია რთხმელა, ხელოვნურად გაშენებული თხილი და ჭარბტენიანი ტერიტორიებისატვის დამახასიათებელი მცენარეულობა.

სქემა 2-1. ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის თევზსაშენი ტბორის განთავსების სიტუაციური სქემა

სურათი 2-1. და 2-2. ხედი ტბორის მიმართულებით

ტბორის გარშემო ორი მხრიდან ტერიტორიაზე მოწყობილია 3-4 მეტრის სიგანის გრუნტის გზა, რომელიც მიწის ზედაპირზე მდებარეობს და შედის ასევე საქმიანობის განმახორციელებლის სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთში.

ტბორს არ გააჩნია სალექარი ან რაიმე სახის გამწმენდი ნაგებობა, რადგან მის ტერიტორიაზე მუდმივად მიმდინარეობს გრუნტის წყლების მეშვეობით მისი შევსება ასევე წყალშაჩვება, შესაბამისად მუდმივად ხდება წყლის ცირკულაცია. თევზსაშენი ტბორიდან წყალჩაშვება ხდება ზღვის დონიდან 325 მეტრის სიმაღლეზე, 500 მმ. დიამეტრის მქონე მილით სარწყავ არხში, მილის სიგრძეა დაახლოებით 8-10 მეტრი, მისი ჩაშვება ხდება შემდეგ X-562185; Y-4643105 კოორდინატებზე. არხში წყლის ჩაშვებისთვის, წყლის მიღება ხდება ტბორის შიგნით დაახლოებით 1 მეტრში მდებარე ზედაპირზე ვერტიკალურად განთავსებული მილით, რომელიც ტბორის მხარეს ჩაჭრილია 20 სმ. სიგანით მთელს სიგრძეზე. მილის ჩაჭრილ მონაკვეთზე მაგრდება ლითონის ბადე, რათა თევზი არ მოხვდეს სამელიორაციო/სანიაღვრე არხში.

სურათი 2-3. ტბორის წყალჩაშვების ტერიტორია.

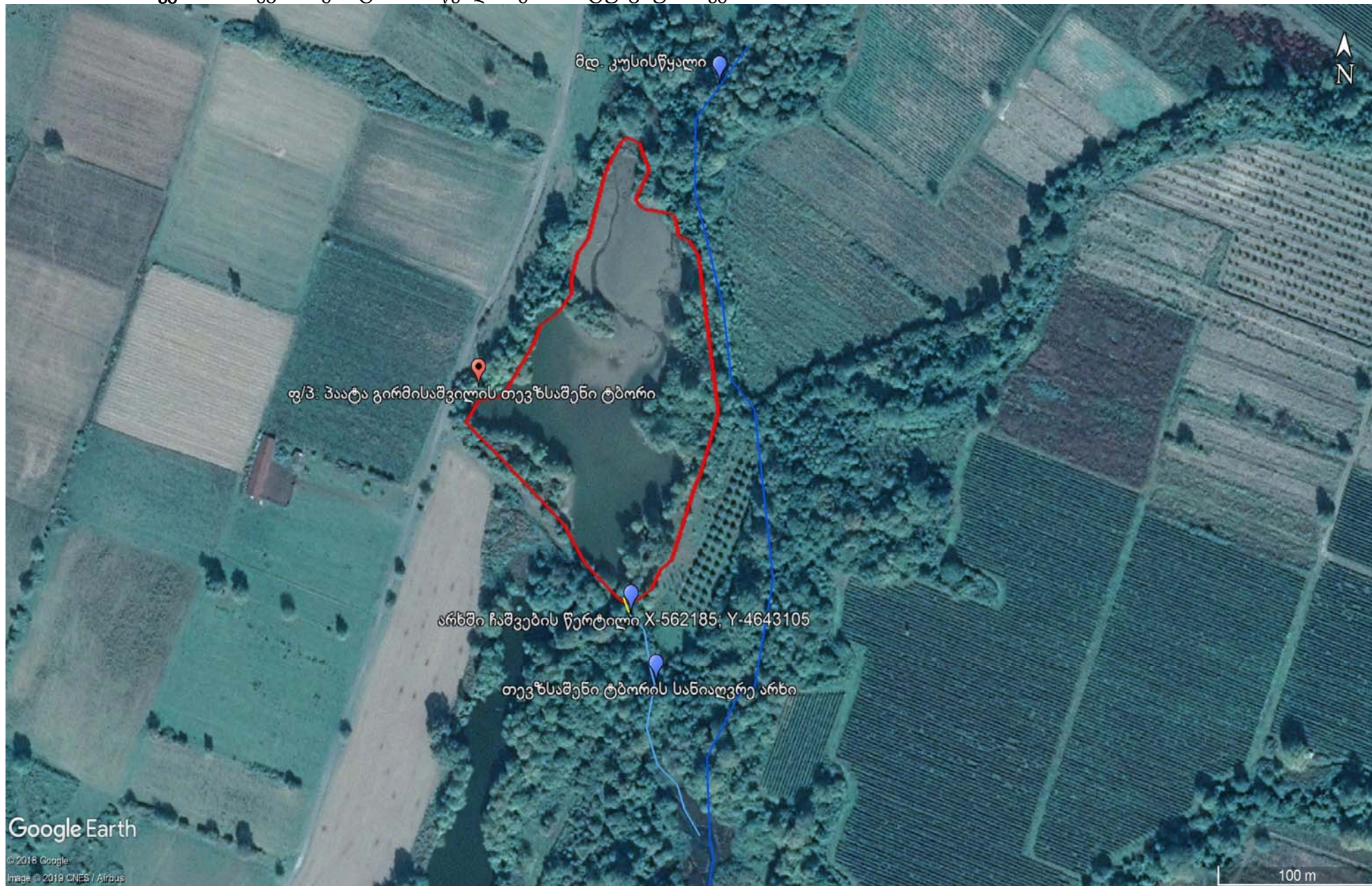
რაც შეეხება მდინარიდან წყლის აღებას, წყალაღების შესაძლო წერტილი მდებარეობს ტბორის ფსკერის ნიშნულიდან 1 მეტრის ქვევით შესაბამისად ზემოაღნიშნული მდინარიდან წყალაღება პრაქტიკულად შეუძლებელია.

მდ. კუსისწყალი სათავეს იღებს კუდიგორის მთიდან რომელიც თავის მხრივ უერთდება მდ. ალაზნანს მარცხენა მხრიდან. თევზსაშენი ტბორი მდ. ალაზნიდან დაშორებულია 4 კილომეტრით, რაც ასევე გამორიცხავს ამ ტერიტორიების მდ. ალაზნის წყალუხვობით ან წყალდიდობის დროს მათ დაზიანებას.

ტბორის ტერიტორიაზე, საქმიანობის შედეგად არ წარმოიქმნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები, თევზების საკვებად ძირითადად გამოიყენება ტბორში

გავრცელებული მცენარეული სახეობები ხოლო ხელოვნური კვება არ ხდება ინტენსიურად და მათი მიტანა ტერიტორიაზე საჭიროების მიხედვით ხდება სპეციალური მრავალჯერადი გამოყენების ტომრებით სატვირთო ავტომობილით. ტომრებიდან თევზის საკვების დაცლის შემდგომ მათი გამოყენება ხდება განმეორებით და ტომრების სახით ნარჩენის წარმოქმნა არ ხდება.

სქემა 2-2. თევზსაშენი ტბორის წყალჩამების სიტუაციური სქემა

2.2 წყალმომარაგება და კანალიზაცია

თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის პროცესში მუდმივი თანამშრომლები არ არიან წარმოდგენილი, პერიოდულად ხდება მეპტრონის მიერ ტერიტორიის დათვალიერება და თევზების გამოკვებასაწიროების მიხედვით. ტბორზე დროებით დასაქმებული პერსონალისთვის სასმელ-სამეურნეო წყლით უზრუნველყოფა ხდება ბუტილირებული სახით, რომლის ადგილზე მიტანაც ხდება ავტომობილის საშუალებით.

სამეურნეო-ფეკალური წყლების შეგროვებისათვის ტერიტორიაზე მოწყობილია 5 მ³ მოცულობის ჰერმეტიკული მიწისქვეშა საასენიზაციო ორმო, რომლის დაცლა ხორციელდება ქ. ყვარლის საკანალიზაციო კოლექტორში.

3. საპროექტო ტერიტორიის გარემო პირობები

3.1 კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები

თევზსაშენი ტბორი მდებარეობს კახეთის ზომიერად თბილი კლიმატის ზონაში, სადაც ზამთარი ცივი არ იცის, ზაფხული კი საკმაოდ ცხელია. აქ იანვრის საშუალო ტემპერატურა +1°-ია, ივლისის საშუალო ტემპერატურა კი +24°-ია. თოვლის საფარი ხანგრძლივი არ არის. გაზაფხული და ადრეული ზაფხული საკვლევ რაიონში ხასიათდება ნოტიო ჰავით, ხოლო ზაფხულის მეორე ნახევარი, შემოდგომა და ზამთარი – სიმშრალით. ნალექების წლიური რაოდენობა მ/ს ყვარლის მონაცემების თანახმად 991 მმ-ის ტოლია, აქედან წლის ცივ პერიოდში (სექტემბრიდან მარტის ჩათვლით) მოდის 312 მმ, ხოლო წლის დანარჩენ პერიოდში 679 მმ.

რაიონის კლიმატური პირობების მაფორმირებელი ერთ-ერთი ძირითადი მეტეოროლოგიური ელემენტის, ჰაერის ტემპერატურის საშუალო თვიური, წლიური და ექსტრემალური მნიშვნელობები, მეტსადგურ ყვარლის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილი 1-ში.

ცხრილი 1. ჰაერის საშუალო თვიური, წლიური და ექსტრემალური ტემპერატურები t° C.

ტემპერატურა	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წელი
საშუალო	1,0	2,7	6,6	11,9	17,0	20,5	23,6	23,6	19,2	13,8	7,6	2,9	12,5
აბს. მინიმუმი	-23	-18	-13	-6	1	6	8	8	1	-5	-8	-19	-23
აბს. მაქსიმუმი	20	23	27	31	33	37	38	38	37	34	27	22	38

რაიონში მოსული ატმოსფერული ნალექების საშუალო თვიური რაოდენობა და წლიური ჯამი, იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილი 2-ში.

ცხრილი 2. ნალექების საშუალო თვიური რაოდენობა და წლიური ჯამი (მმ).

მეტ-სადგური	თ ვ ე												წელი
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ყვარელი	34	39	62	96	172	150	98	77	86	80	57	40	991

როგორც ცხრილიდან ჩანს, ნალექების მნიშვნელოვანი რაოდენობა აპრილ-ივლისის თვეებზე მოდის. თოვლის საფარი იანვარ-თებერვალშია და დევს 10-30 დღის განმავლობაში.

ცხრილი 3. ჰაერის შეფარდებითი სინოტივის საშუალო თვიური და წლიური მაჩვენებლები (%).

მეტ-სადგური	თ ვ ე												წელი
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ყვარელი	78	73	72	70	70	66	65	64	72	77	80	80	72

როგორც ცხრილი 3-დან ჩანს, ჰაერის შეფარდებითი სინოტივის შედარებით მაღალი მნიშვნელობა ნოემბერ-დეკემბრის თვეებშია (80%), ხოლო მისი საშუალო წლიური სიდიდე 72% შეადგენს.

ქვემოთ, ცხრილი 4-ში, მოცემულია ქარის საშუალო თვიური და წლიური სიჩქარეები იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით.

ცხრილი 4. ქარის საშუალო თვიური და წლიური სიჩქარეები (მ/წმ).

მეტ-სადგური	თ ვ ე												წელი
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ყვარელი	1,0	1,3	1,5	1,4	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0	1,0	1,2

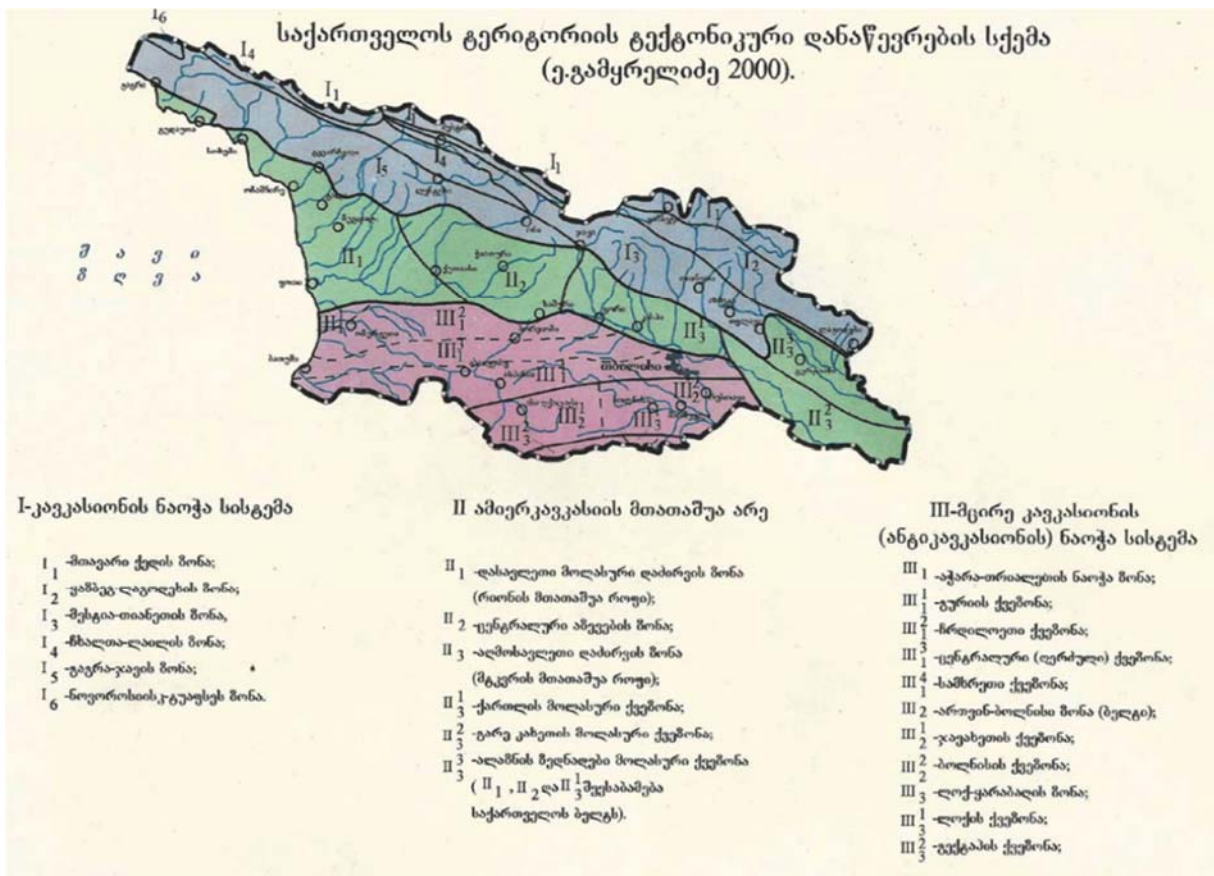
3.2 სეისმური პირობები

საქართველო ერთ-ერთ სეისმურად აქტიურ რეგიონს წარმოადგენს ალპურ-ჰიმალაური კოლიზიის სარტყელში. როგორც ისტორიული, ასევე ინსტრუმენტული მონაცემების ანალიზი გვიჩვენებს, რომ რეგიონი ხასიათდება ე.წ. საშუალო სეისმურობით, როდესაც ძლიერი მიწისძვრები მაგნიტუდით 7 და ეპიცენტრში მაკროსეისმური ინტენსივობით 9 ბალი (MSK სკალა) ხდება, 103-104 წლის განმეორებადობით.

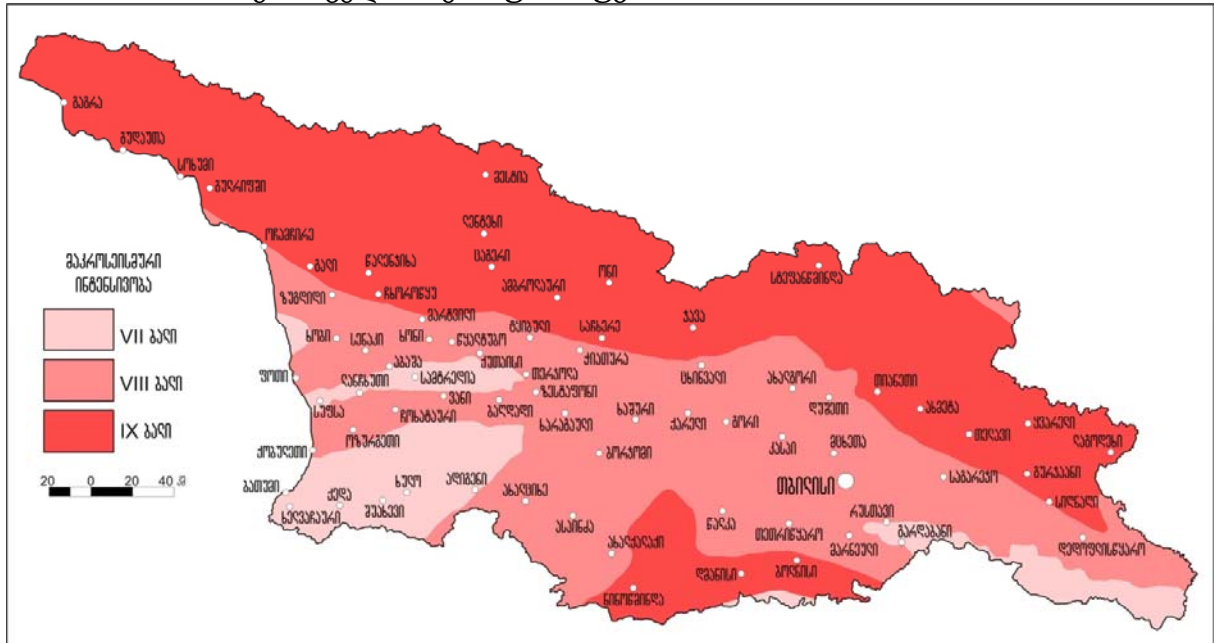
სეისმურობა ასახავს რეგიონის ძირითად ტექტონიკას, რომელსაც განაპირობებს არაბეთის ფილაქნის მოძრაობა ჩრდილოეთის მიმართულებით, რაც, თავის მხრივ, იწვევს თურქეთისა და ირანის ფილაქნების გასხლეტვას შესაბამისად - დასავლეთის და აღმოსავლეთის მიმართულებებით, კავკასიონის ქედის აღზევებას და ძირითადად შეცოცების ტიპის სეისმურად აქტიური რღვევების ფორმირებას (Triep et al. 1995, McClusky et al. 2000, Bird 2003).

რღვევების სტრუქტურები საქართველოში არსებობს ძირითადად ტექტონიკური ერთეულების საზღვრებთან, მათი უმრავლესობა აქტიური იყო გვიან ალპურ (ოროგენული) ეტაპზე და ვითარდება დღემდე. საქართველოს ტერიტორიის ტექტონიკური დანაწევრები სქემის მიხედვით (საქართველოს ტექტონიკური დანაწევრების სქემა და სეისმური საშიშროების რუკა იხ. ქვემოთ), არსებული ტბორის ტერიტორია მთლიანად დიდი კავკასიონის ნაოჭა სისტემის ფარგლებშია მოქცეული და წარმოადგენს მასში შემავალი ყაზბეგი-ლაგოდეხის ზონის ნაწილს (ზონა-I2).

საქართველოში ამჟამად მოქმედი სამშენებლო ნორმებისა და წესების - „სეისმომდებელი მშენებლობა“ (პნ 01.01-09) მიხედვით, სამშენებლო უბნის სეისმურობა, MSK64 სკალის შესაბამისად, არის 9 ბალი (იხ. ნახაზი 3.1.), მაქსიმალური სეისმური აჩქარების უგანზომილები კოეფიციენტით A=0.50 (ყვარლის რაიონის სოფ. ახალსოფლის მონაცემი, რიგითი №1763).

ნახაზი 5.2.2.3.1. საქართველოს სეისმური რუკა

3.3 გეოლოგიური გარემო

ალაზნის ვაკე წარმოადგენს მთათაშუა აკუმულაციური ვაკეს კახეთის კავკასიონსა, გომბორის ქედსა და ივრის ზეგანს შორის. იგი მდებარეობს ზღვის დონიდან 200–470 მ სიმაღლეზე. ვაკე დახრილია სამხრეთ-აღმოსავლეთისაკენ და გაგრძელებას პოულობს აზერბაიჯანის ფარგლებში აგრიჩაის ველის სახით. ვაკის მთლიანი სიგრძე თითქმის 200 კმ-ს აღწევს. საქართველოს ფარგლებში ვაკე გაჭიმულია დაახლოებით 110 კმ-ზე. მისი უდიდესი სიგანე კი 28-30 კმ-ს უდრის.

ალაზნის ვაკის ფიზიკურ-გეოგრაფიული ერთეულის თავისებურება მდგომარეობს პირველ რიგში, მის რელიეფში, რომელიც კონტინენტური გეოსინკლინის ტიპობრივ თავისებებს ატარებს. ალაზნის ვაკე ბრტყელი ვაკის შთაბეჭდილებას ტოვებს, მაგრამ სინამდვილეში იგი გართულებულია მდინარე ალაზნის მარცხენა და მარჯვენა შენაკადების მძლავრი გამოზიდვის კონუსებით და მცირე სიღრმის მქონე და იშვიათი ეროზიული ფორმებით, რომლებიც ჩაჭრილია გამონაზიდებში და არ ქმნიან ერთობლივ ქსელს.

საკვლევ არეალში არ შეინიშნება რელიეფის მკვეთრად გამოხატული უარყოფითი ან დადებითი ფორმები. ვაკე რელიეფით ხასიათდება უშუალოდ ტბორის და მის მიმდებარედ არსებული ტერიტორია.

ტბორის განთავსების ტერიტორია გეომორფოლოგიური თვალსაზრისით შედის ამიერკავკასიის მთათაშუა არეში, აღმოსავლეთ დაძირვის მოლასური ზონა, ალაზნის ზედნადები მოლასური ქვეზონა. ნაოჭა კომპლექსი, ალპური, გვიანოროგენული (კოლიზიური), გვიანკოლიზიური (მეოთხეული) სუსტად დანაოჭებული. დანალექი ქანების გეოდინამიკური კომპლექსი, მოლასური უხეში.

გეოლოგიური თვალსაზრისით ალაზნის ვაკე საქართველოს ტერიტორიის ფრიად თავისებურ ტექტონიკურ ერთეულს წარმოადგენს. ეს არის ინტენსიური დაძირვის ზონა - ცოცხალი კონტინენტური გეოსინკლინი, რომელიც ნალექების დაგროვების სტადიაში იმყოფება. ამ გეოსინკლინის ფორმირება პლიოცენიდან დაიწყო. როდანულ მთაგამჩენ ფაზამდე (შუა და ზედა პლიოცენის მიჯნაზე) ალაზნის ვაკის ადგილას კავკასიონის მთისწინეთი იყო, რაც მტკიცდება ე.წ. პროდუქტული (შუაპლიოცენური) წყების მინერალოგიური შედგენილობით ივრის ზეგანზე. ზედა პლიოცენიდან მიმდინარეობა ალაზან-აგრიჩაის დეპრესიის ევოლუციის პროცესი. დაძირვა თანადროულ ეპოქაშიც გრძელდება, რაც მტკიცდება სტრატиграფიული და გეომორფოლოგიური ფაქტებით - დამარბული ნიადაგური და კულტურული ჰორიზონტების შემცველი უხეშნგრეული სქელი წყების არსებობით, კავკასიონიდან და გომბორის ქედიდან ჩამომავალი მდინარეების მძლავრი გამონაზიდი კონუსების დეფორმაციის ნიშნებით და ა.შ.

საფონდო მასალების დამუშავების და რეკონსტრუირებით სამუშაოების საფუძველზე შეიძლება ითქვას, რომ საკვლევ არეალის ფარგლებში წარმოდგენილია მეოთხეული ნალექები (კენჭნარი, ქვიშაქვები).

3.4 ჰიდროლოგია

მდინარე კუსისწყალი

მდინარე კუსისწყალი მდებარეობს მდინარეების ჩელთისა და დურუჯს შორის, იგი სათავეს იღებს კუდიგორის მთიდან ზ.დ 350 მეტრის სიმაღლეზე, სამხრეთ ფერდობზე. მდინარე მიედინება ძირითადად სამხრეტის მიმართულებით ცენტრალურ საავტომობილო გზამდე, შემდეგ იგი ასევე მიედინება სამხრეთით სადაც მას უერთდება მარჯვენა შენაკადის სახით მდინარე უჭარას ხევი ზ.დ 323 მეტრის სიმაღლეზე, შემდეგ მდინარე კუსისწყალი მიუყვება იგივე მიმართულებით სასოფლო სამეურნეო სავარგულებს, შემოუვლის მარცხნიდან არსებულ ტბორს და მას აქ უერთება ტბორიდან ჩამომავალი სანიაღვრე/სარწყავი არხი. შემდეგ მდინარე მიემართება სამხრეთ-აღმოსავლეთის მიმართულებით სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების გასწვრივ და

ბოლოს უერთდება მდინარე ალაზანს დაახლოებით 385 მეტრის სიმაღლეზე მარცხენა მრიდან.

მდინარის საერთო სიგრძე შეადგენს დაახლოებით 10 კილომეტრს, ვარდნა 65 მეტრი, საშუალო ქანობი 6,5%, მდინარის აუზის საშუალო სიმაღლე 330 მეტრს შეადგენს.

მდინარის აუზის რელიეფში გამოიყოფა ძირითადად დაბლობი ზონები. დაბლობი ზონა აგებულია ძველი ალუვიური დანალექებით.

მდინარე ძირითადად საზრდოობს გრუნტის წყლებით. მდინარის კალაპოტში აქტიური ეროზიული და გეოდინამიკური პროცესები არ არის გამოხატული. მდინარე მცირეწყლიანობით გამოირჩევა 0,5-0,7 მ³ ხოლო დონის სწავად ცვალებადობა ნაკლებად ახასიათებს, რაც გამოწვეულია მისი წყალშემკრები ფართობის სიმცირით.

მდინარე ჩელთი

მდინარე ჩელთი სათავეს იღებს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობზე, ზღვის დონიდან 2800 მ სიმაღლეზე და ერთვის მდინარე ალაზანს მარცხენა მხრიდან. მდინარის სიგრძეა 28,0 კმ, საერთო ვარდნა 2030 მ, საშუალო ქანობი 72,5 ‰, წყალშემკრები აუზის ფართობი 144 კმ², აუზის საშუალო სიმაღლე კი 1420 მ-ია.

მდინარე ჩელთის აუზი მდებარეობს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობსა და მდ. ალაზანის დაბლობს შორის, რომელიც დასავლეთიდან გამოყოფილია მდ.ინწობას, ხოლო აღმოსავლეთიდან - მდ.დურუჯის ხეობებით.

მდინარის აუზის რელიეფში გამოიყოფა ორი ზონა: მთიანი და დაბლობი ზონები. აუზის მთიანი ზონის რელიეფი ხასიათდება სიმაღლეების მნიშვნელოვანი რყევადობით. აქ ყველაზე მაღალი მწვერვალების სიმაღლე 3000-3100 მ-ია. სოფელ შილდას ქვემოთ რელიეფი იცვლება ალაზანის დაბლობით. მთიანი ზონის რელიეფი ძლიერ დანაწევრებულია შენაკადების ღრმა ხეობებით და ხრამებით, აქვს მკვეთრი მოხაზულობა და ფერდობების დიდი დახრილობა. დაბლობი ზონა გამოირჩევა ბრტყელი ზედაპირით, უმნიშვნელო გრძივი დახრილობით და ნაკლებადაა დანაწევრებული.

მთიანი ზონის აგებულებაში მონაწილეობენ თიხა-ფიქლები, კირქვები, ქვიშაქვები და კონგლომერატები, რომლებიც ადვილად ექვემდებარებიან გამოფიტვას, ხოლო დაბლობი ზონა აგებულია ძველი ალუვიური დანალექებით. მთიან ზონაში განვითარებულია მთა-მდელოს, მურა მთის, ხოლო დაბლობზე _ თიხნარი ნიადაგები.

სათავიდან სოფ. შილდამდე მდინარის ხეობა V-ს მსგავსია, შემდეგ შესართავამდე, არამკაფიოდ არის გამოხატული. ზემო წელში ხეობის ფსკერის სიგანე 10-30 მ, სოფ. შილდასთან კი 150-200 მ-ია.@

ხეობის ფერდობების დახრილობაა 20-30°. ფერდობები ძირითადად ამოზნექილია და ერწყმის მიმდებარე ქედების ფერდობებს. ფერდობები ძლიერ დანაწევრებულია ხეობებით და ხევებით, შეიმჩნევა ჩამონაზვავები და ჩამონაშალები, ხოლო ხეობების შესართავებთან – გამოზიდვის კონუსები.

მდინარისპირა ჭალები იწყება მდ. ჩელთის შუა დინებიდან და გრძელდება შესართავამდე. ჭალები, ძირითადად ორმხრივია, ჯერ ვიწრო (15-20 მ), შემდეგ დინების მიმართულებით თანდათანობით ფართოვდება და სოფ. შილდასთან 150 მ-ს უტოლდება. ჭალების სიმაღლე 0,3-1,0 მ-ია, წყალდიდობის და წყალმოვარდნის პერიოდში ისინი მთლიანად წყლით იფარება.

მდინარის კალაპოტი ზომიერად კლაკნილი და ძირითადად დაუტოტავია, მხოლოდ სოფ. შილდას მიდამოებში იყოფა ორ ტოტად, რის შედეგად წარმოქმნილი კუნძულების სიგანე 30-40 მ, სიგრძე კი 100-300 მ-ია. მათი სიმაღლე 1,0 მ-ს არ აღემატება, რის გამო ისევე, როგორც ჭალები, მაღალი დონეების დროს იფარება წყლით.

მდინარის ნაკადის სიგანე სათავიდან 7 კმ-ს მანძილზე მერყეობს 1,0 მ-დან 8,0 მ-მდე, ჭარბობს 3,0 მ, სიღრმე შეადგენს 0,1-0,7 მ-ს, ჭარბობს 0,2 მ. მდინარის სიჩქარე ზედა დინებაში 2,0-2,5 მ/წმ-ია, ქვემო დინებაში კი 0,6-1,2 მ/წმ-ია.

მდინარე ჩელთი და მისი შენაკადები მიეკუთვნებიან შერეული საზრდოობის ტიპის მდინარეებს, რომელთა კვებაში მონაწილეობას იღებენ თოვლის ნადნობი, წვიმის და მიწისქვეშა წყლები. მდინარე ჩელთი მთელ სიგრძეზე საზრდოობს მიწისქვეშა წყლებით. უნდა აღინიშნოს რომ სათავეებში მათი როლი ჯამურ კვებაში იზრდება.

მდინარე ჩელთის წყლიანობის რეჟიმი ხასიათდება გაზაფხულის წყალდიდობით, შემოდგომის წყალმოვარდნებით, ზაფხულის არამდგრადი და ზამთრის მდგრადი წყალმცირობით. გაზაფხულის წყალდიდობა იწყება მარტის ბოლოდან, რასაც განაპირობებს თოვლის დნობა აუზის ზედა ნაწილში და თავის მაქსიმალურ მნიშვნელობას აღწევს მაისში. ზაფხულის წყალმცირობა მოიცავს მოკლე პერიოდს (აგვისტო) და არამდგრადია, რომელიც 2-3 ჯერ ირღვევა აუზში მოსული წვიმებით. ზამთრის წყალმცირობის პერიოდი მაღალმთიან ზონაში დგება დეკემბერში და გამოირჩევა მდგრადი რეჟიმით, ხოლო ქვედა დინებისთვის დამახასიათებელია დონეების უმნიშვნელო რყევა.

მდინარე გამოიყენება ირიგაციული დანიშნულებით. მასზე არსებობს ორი პრიმიტიული არხი, რომელთაც არ გააჩნიათ სათავე ნაგებობა.

მდ. დურუჯი

მდინარე აღმოსავლეთ საქართველოში, ალაზნის მარცხენა შენაკადი, გაედინება ქალაქ ყვარელზე. იქმნება შავი და თეთრი დურუჯის შეერთებით კავკასიონის სამხრეთ კალთაზე. შავი დურუჯი იწყება მთა შავი კლდიდან, თეთრი დურუჯი — მთა ნინიკასციხის სამხრეთ კალთაზე. სიგრძე 27 კმ, აუზის ფართობი 103 კმ².

ზემო დინებაში აუზი მარაოსებრია. ხეობის ძლიერ დახრილი ფერდობების ზვედა ნაწილი და ფსკერი მოგებულია თიხაფიქლების დაქუცმაცებული პროდუქტების სქელი ნაყარით, კალაპოტი ნაყარშია ჩაჭრილი. შუაწელში ხეობა ყუთის ფორმის ვიწრობს წარმოადგენს და ტყით არის შემოსილი. კალაპოტი კლდოვანი, ჩანჩქერიანი და ჭორომიანი აქვს. ქვემო დინებაში აუზი შედარებით ფართოა. ქალაქ ყვარლის მიდამოებში ხეობის ფსკერი მთლიანად უკავია გამოზიდვის კონუსს, რაზედაც მდინარე იტოტება ყვარელს ქვემოთ და რამდენიმე ღელის სახით მიემართება ალაზნისკენ.

დურუჯი ძირითადად საზრდოობს თოვლის და წვიმის წყლით, წყალმცირეა საშუალო წლიური ხარჯი შეადგენს 1,06 მ³/წმ. ხასიათდება წყალმოვარდნის რეჟიმით. დურუჯის ზემო დინებაში პერიოდულად იქმნება ტიპური სტრუქტურული ღვარცოფი, რომლის დროს ხარჯმა შეიძლება 200 მ³/წმ და მეტს მიაღწიოს. მთებიდან გამოაქვს კოლოსალური რაოდენობით ტალახად ქცეული მყარი მასალა და დიდ საფრთხეს უქმნის ქალაქ ყვარელს.

3.5 ატმოსფერული ჰაერი

თუ გავითვალისწინებთ, რომ თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის შედეგად და ასევე მიმდებარედ არ ფიქსირდება ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების მნიშვნელოვანი რეცეპტორები, ყველაზე ახლოს მდებარე დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 3.15 კმ დაშორებით, შეიძლება ითქვას, რომ ატმოსფერული ჰაერი პრაქტიკულად სუფთაა.

თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის პერიოდში, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის.

3.6 ტოპოგრაფია და ნიადაგები

მდ. ალაზნის მარცხენა მხარეს ჩამოყალიბებულია მდელო-ტყის ალუვიური უკარბონატო თიხიანი ნიადაგი, ხოლო მარჯვენა მხარის ვაკეზე ჩამოყალიბებულია ალუვიური ძლიერ კარბონატული თიხიანი ნიადაგი. მდელო-ტყის ალუვიური უკარბონატო თიხიანი ნიადაგი, ფრაგმენტულად ვრცელდება მთისწინეთის ზონაში, კონგლომერატებისა და ქვიშაქვების გამოფიტვის პროდუქტებზე განვითარებულია ყავისფერი ნიადაგი. კახეთის კავკასიონისა და გომბორის ქედების კალთების ქვემო ნაწილში, შერეულფოთლოვანი ტყის ქვეშ, თიხაფიქლებისა და ქვიშაქვების გამოფიტვის ქერქზე, ჩამოყალიბებულია ტყის ყომრალი ნიადაგი; ტყის ზონის ზემოთ, სუბალპური ბალახეულობის ქვეშ, ჯერ მთის მდელოს კორდიანი, ალაგ-ალაგ კორდიან-ტორფიანი ნიადაგი, შემდეგ მთის მდელოს პრიმიტიული ნიადაგი.

საკვლევი დერეფნის მიმდებარე ნაკვეთები სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს წარმოადგენს და ძირითადად გამოიყენება საძოვრებად. არსებულ ტერიტორიის მიმდებარედ ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის სისქე შეადგენს დაახლოებით 10-15 სანტიმეტრს.

3.7 ბიოლოგიური გარემო

3.7.1 თევზსაშენი ტბორის განთავსების ტერიტორიის ბოტანიკური დახასიათება.

თევზსაშენი ტბორის მიმდებარედ სოფლის დასახლებებისა და სავარგულების მცენარეულობა საინტერესოა ეკონომიკური მნიშვნელობის თვალსაზრისით, განსაკუთრებით, ტრადიციულ-მეცნიერულ მედიცინაში გამოყენებული მრავალი აბორიგენული, ინვაზიური და ადვენტური მცენარის სახეობა. მათ შორისაა ვარდკაჭაჭა *Cichorium intybus*, ძიძო *Melilotus officinalis*, ფარსმანდუკი *Achillea mille*, ბირკავა *Agrimonia eupatoria*, მხოხავი ჭანგა *Agropyron repens*, მრავალძარღვა *Plantago major*, ტყის ბალბა *Malva silvestris*, წიწმატურა *Capsella bursa pastoris*, ვირისტერფა *Tussilago farfara*, ლენცოფა *Hyoscyamus niger*, ჭინჭრის დედა *Lamium Album* და სხვ.

ამ ტიპის მცენარეები გავრცელებულია ქალაქისა და სოფლის დასახლებების ტერიტორიაზე, გზის პირებსა და ტრანსპორტირებულ ადგილსამყოფელებში.

მდინარისპირის ქვიშიანი და რიყიანი ადგილები წარმოადგენს სარეველა ბალახებით დაფარულ, დაბალი სასაძოვრო ღირებულების მდელოებს, რომლებიც მწირი და დაბალპროდუქტიული მცენარეებით არის დასახლებული.

საკვლევ ტერიტორიაზე, თევზსაშენი მეურნეობის ირგვლივ ძლიერ დატენიანებულ ადგილებში გავრცელებულია ჭილიან-ისლიან-ლაქაშიანი (*Juncus -Carex -Typha*) მცენარეულობა.

ტბორის ტერიტორიაზე ვიზუალურად შეფასებული და შესწავლილი იქნა ინტერესის ზონაში არსებული მცენარეული საფარი და მიმდებარე ტერიტორიების გარემოს ფონური მგომარეობა, თევზსაშენი ტბორის ტერიტორიაზე და მის მიმდებარე ტერიტორიებზე გავრცელებულია შემდეგი სახეობის მცენარეები:

მერქნიანები

თხილი - *Corylus*; ნეკერჩხალი (ქორაფი) - *Acer cabadocium*; ქართული მუხა - *Quercus iberica*; თუთა - *Morus*; რცხილა - *Carpinus*; მაცვლის რაყა - *Rubus fruticosus*; სურო - *Hedera*; აილანთუსი (ხემყრალა) - *Ailanthus altissima*; თრიმლი - *Cotinus*; აკაცია - *Acacia*; ცაცხვი - *Tilia caucasica*; ტყემალი - *Prunus cerasifera*

ბალახოვები

ანწლი - *Sambucus*; ძაღლის სატაცური - *Tamus Communis L*; ლელი - *Phragmits communis*; *Daphne sp.*; *Rumex sp.*; ჭინჭარი - *urtica*.

3.7.2 ხმელეთის ფაუნა

წინამდებარე პარაგრაფში მოცემულია საპროექტო ეგზ-ს არეალში განხორციელებული ზოოლოგიური კვლევების შედეგები. ფაუნის კვლევის ძირითად მიზანს წარმოადგენდა საპროექტო ტერიტორიაზე ცხოველთა სახეობრივი შემადგენლობის დადგენა და მობინადრე ცხოველებისთვის მნიშვნელოვანი ადგილსამყოფლების გამოვლენა. თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის პროცესში ცხოველთა მრავალფეროვნებაზე შესაძლო ზემოქმედების განსაზღვრა და შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავება. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა საქართველოს კანონმდებლობით და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებს (წითელ ნუსხებში შეტანილი და სხვა საკონსერვაციო სტატუსის მქონე სახეობები). ასევე ადგილობრივი მოსახლეობისთვის მნიშვნელოვან და ტურისტებისთვის საინტერესო სახეობებს.

3.7.3 საკვლევ ტერიტორიის ზოო-გეოგრაფიული დახასიათება

საპროექტო ტერიტორია მოქცეულია პალეარქტიკის აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვეთის პროვინციის კავკასიის ოლქის აღმოსავლეთ რაიონში (Верещагин, 1959; Гаджиев, 1986;) საქმიანობის არეალი მოიცავს მდ. კუსისწყალის ხეობის მონაკვეთს. ლანშაფტურ-გეოგრაფიული თვალსაზრისით არეალი შეესაბამება აღმოსავლეთ (კახეთის) კავკასიონის მთისწინა და მთის ტყეების ზონას. პროექტის არეალში გავრცელებულია წიფლნარი და რცხილნარ-წიფლნარი ტყეები, რომელშიც წარმოდგენილია წაბლი. ასევე არის იფნა, ცაცხვი და ნეკერჩხალი (ლეკა). ტენიან ადგილებში ხეებს ახვევია სურო. მდინარეების ნაპირებთან განვითარებულია მურყნარები. ღია ადგილებში გხვდება მაცვალი, ანწლი და ბალახეულობა.

ფაუნისტური თვალსაზრისით თევზსაშენი ტბორის არეალში გავრცელებულია სახეობები, რომელთა ძირითადი ნაწილი დამახასიათებელია აღმოსავლეთ კავკასიონის მთისწინა და მთის ტყეებისათვის, რომელთაც უმნიშვნელო რაოდენობით ემატება აღმოსავლეთ საქართველოს მთათაშორის ბარში გავრცელებული ფორმები.

თევზსაშენი ტბორის მიმდებარე ტერიტორია ხასიათდება ანთროპოგენული ზონით, შესაბამისად ტბორის მიმდებარედ და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ტერიტორიაზე ნაკლებად სავარაუდოა მტაცებელი ცხოველების არსებობა, შესაძლებელია მხოლოდ დაფიქსირებულ იქნეს წყლის მოყვარული სახეობები როგორცაა მაგალითად წავი (*Lutra lutra*) და მღწელებიდან: ბუჩქნარის მემინდვრია (*Terricola majori*), მცირე ტყის თაგვი (*Apodemus uralensis*), კავკასიური თაგვი (*Apodemus ponticus*), შავი ვირთაგვა (*Ratus ratus*). სასოფლო სამეურნეო სავარგულებზე გავრცელებული რომლებიც სავლელ დათვალიერების დროს არ გამოვლენილან.

ქვეწარმავლები (კლასი: Reptilia)

საპროექტო არეალში დაფიქსირებულია ქვეწარმავალთა 10 სახეობა. ესენია: ბოხმეჭა (*Anguillis fragilis*), მარდი ხვლიკი (*Lacerta agilis*), ზოლიანი ხვლიკი (*Lacerta strigata*),

ქართული ხვლიკი (*Darevskia rudis*), კავკასიური ხვლიკი (*Darevskia caucasica*), ართვინის ხვლიკი (*Darevckia derjugini*), ჩვეულებრივი ანკარა (*Natrix natrix*), წყლის ანკარა (*Natrix tessellata*), სპილენძა (*Coronella austriaca*) და წენგოსფერი მცურავი (*Coluber najadum*).

ქვეწარმავლებიდან პროექტის არეალში აღინიშნა 3 ენდემური სახეობა, რომლებიც გვხვდება მხოლოდ კავკასიაში და მცირე აზიის ჩრდილოეთ ნაწილში. ესენია კლდის ხვლიკები (გვარი *Darevskia*). კლდის ხვლიკების საცხოვრებელი ადგილები ძირითადად დაკავშირებულია კლდეების გარკვეულ ადგილებთან, რომლებიც მდიდარია მწერებით და სხვა უხერხემლოებით. რადგან ასეთი ადგილები არ იტბორება მშენებლობის პროცესში არ არის მოსალოდნელი, რომ პროექტი ზემოქმედებას მოახდენს საკვლევ ტერიტორიაზე გავრცელებულ კლდის ხვლიკების პოპულაციებზე.

ამფიბიები (კლასი: Amphibia)

საქართველოში აღნუსხულია ამფიბიების 12 სახეობა. საკვლევ უბნის მიდამოებში დავაფიქსირებულია ამფიბიების 7 სახეობა. ესენია: ჩვეულებრივი ტრიტონი (*Triturus vulgaris*), კავკასიური ჯვარიანა (*Pelodytes causicus*), ვასაკა (*Hyla arborea*), მწვანე გომბეშო (*Bufo viridis*), კავკასიური გომბეშო (*Bufo verrucosissimus*), ტბის ბაყაყი (*Rana ridibunda*) და მცირეაზიური ბაყაყი (*Rana macrocnemis*). ამფიბიებშიც 3 ენდემური სახეობა გვხვდება პროექტის არეალში: კავკასიური ჯვარიანა (*Pelodytes causicus*), კავკასიური გომბეშო (*Bufo verrucosissimus*) და მცირეაზიური ბაყაყი (*Rana macrocnemis*).

4. თევზსაშენი ტბორის ალტერნატივები

4.1 პროექტის არაქმედების ალტერნატივა

თევზსაშენი ტბორის არაქმედების ალტერნატივა ნიშნავს აღნიშნულ საქმიანობაზე უარის თქმას. არაქმედების ალტერნატივა განიხილება მაშინ როდესაც ობიექტს რომელიც უკვე მოწყობილია ან იგეგმება მოწყობა ექნება მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოზე მისი საქმიანობის შედეგად. ვინაიდან ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის თევზსაშენი ტბორი უკვე მოწყობილია, ხოლო მისი საქმიანობის შედეგად გარემოზე და ადგილობრივ მოსახლეობაზე მისი ზემოქმედება პრაქტიკულად გამორიცხულია შესაბამისად არაქმედების ალტერნატივა არ განიხილება.

4.2 პროექტის მიღებული ალტერნატივა

როგორც ზემოთ არის აღნიშნული ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის მიერ მოწყობილი თევზსაშენი ტბორი უკვე არსებობს დაახლოებით 15 წელია, მისი ადგილმდებარეობა შეირჩა მისი ბუნებრივი რელიეფიდან გამომდინარე. აღნიშნულ ტერიტორიაზე ფიქსირდებოდა მუდმივად გრუნტის წყლების გამოსავლები და ტერიტორია იყო მუდმივად დაჭაობებული სადაც გავრცელებული იყო ძირითადად ჭარბტენიანი ტერიტორიისათვის დამახასიათებელი მცენარეულობა. აღნიშნული გარემოებიდან გამომდინარე და ტბორის ტერიტორიაზე გრუნტის წყლების გათვალისწინებით, მოხდა ტერიტორიის სამხრეთით ბუნებრივად შევიწროვებულ რელიეფურ პირობებში დაახლოებით 10 მეტრის სიგრძის და 7-8 მეტრის სიგანის ბეტონის ბლოკების მეშვეობით ხელოვნური დამბის/ჯგბირის მოწყობა რომლის მეშვეობით თავისუფლად ხდება თევზსაშენ ტბორში წყლის საჭირო რაოდენობის დაგროვება. თევზსაშენი ტბორიდან ჭარბი წყლის გადინებისათვის მოწყობილია 3 მეტრის სიმაღლის და 50 სმ დიამეტრის ვერტიკალური ლითონის მილი რომელზეც ასევე ტბორის ფსკერზე დაერთებულია იგივე დიამეტრის ლითონია მილი, აღნიშნული ვერტიკალური მილი ტბორის მიმართულეობით ჩაჭრილია დაახლოებით 20 სანტიმეტრის სიგანეზე, სადაც საჭიროების დროს ხდება სპეციალური ხის ფირფიტების და ლითონის ბადის ჩამაგრება რათა თავისუფლად მოხდეს თევზსაშენ ტბორში საჭირო რაოდენობის წყლის დაგროვება და ამავე დროს არ მოხდეს ტბორიდან თევზების გადინება სანიაღვრე არხში, რომელიც უერთდება შემდგომ მდ. კუსისწყალს. თევზსაშენი ტბორიდან მთელი წლის განმავლობაში მუდმივად ხდება წყლის გადინება და მისი დებიტი შეადგენს 3-4 ლ/წმ-ს, აღნიშნული გამოწვეულია რომ ტბორი მუდმივად მარაგდება გრუნტის წყლებით წლის ოთხივე სეზონზე სტაბილურად და არ ახასიათებს დებიტის მერყეობა. ტბორიდან ჭარბი წყლის გამოსასვლელად გამოყენებულია 8 მეტრის სიგრძის 50 სმ. დიამეტრის ლითონის მილი და ჩაედინება სანიაღვრე არხში.

დამბის ზედა ნაწილში გზის დონეზე დამატებით მოწყობილია დაახლოებით იგივე სიგრძის და დიამეტრის ლითონის მილი, რათა უხვი ატმოსფერული ნალექების დროს დიდი რაოდენობით წყლის დაგროვების საწინააღმდეგოდ დამატებით მოხდეს წყლის გადინება სანიაღვრე არხში. აღნიშნული ტექნიკური გადაწყვეტით პრაქტიკულად დაცულია ობიექტი ჭარბი რაოდენობით წყლის დაგროვებისგან.

5. ზემოქმედების შეფასება

5.1 ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება

თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციისას ისეთი საქმიანობა, რომელიც იწვევს სატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევას ან მტვრის წარმოქმნას არ ხდება, შედეგად, გარემოში მავნე ნივთიერებების მოხვედრა და გაფრქვევა პრაქტიკულად არ ხორციელდება, შესაბამისად ზემოაღნიშნულ საქმიანობას ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება არ ექნება.

5.2 ხმაურის გავრცელებით და ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედება

ტბორის ტერიტორიაზე ხმაურის წარმოქმნის წყარო გახლავთ მხოლოდ ტბორის წყალჩაშვების წერტილი, სადაც ჩატარებული კვლევის შედეგების მიხედვით, წყალჩაშვების წერტილში მაქსიმალურმა ხმაურის დონემ 45. დეციბალი შეადგინა, შესაბამისად ხმაურის ზემოქმედება გარემოზე არ არის მოსალოდნელი ტბორის მიმდებარე ტერიტორიებზე და სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთებზე დასაქმებულ პერსონალზე, ხოლო რაც შეეხება ვიბრაციას, ვიბრაციის ერთადერთ წყაროს ტერიტორიის მიმდებარედ მოძრავი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა წარმოადგენს, შესაბამისად თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის პროცესში ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

5.3 ნიადაგის და გრუნტის დაბინძურების რისკი

როგორც უკვე ავღნიშნეთ, თევზსაშენი ტბორი უკვე მოწყობილია, შესაბამისად ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ გვხდება და ნიადაგოვანი საფარის მოხსნა-დასაწყობების სამუშაოები გათვალისწინებული არ არის. თევზსაშენი მეურნეობის ექსპლუატაციის პროცესში არ ხდება რაიმე ქიმიური ნივთიერებების და ნავთობპროდუქტების გამოყენება, რაც გამოიწვევს ნიადაგის ნაყოფიერების და სტაბილურობის დარღვევას. შესაბამისად ნიადაგის დაბინძურების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს.

5.4 ზემოქმედება გეოლოგიურ გარემოზე

ტერიტორიის ფარგლებში რაიმე სახის საშიში მოვლენების განვითარების რისკები არ არსებობს. ტბორის ექსპლუატაცია არ ითვალისწინებს სამშენებლო სამუშაოებს. ასევე ვინაიდან ალაზნის ვაკე გამოირჩევა ვრცელი გაშლილი ტერიტორიებით, რომელიც ასევე წარმოდგენილია ტბორის მიმდებარედ, შესაბამისად აღნიშნულ მონაკვეთზე რაიმე გეოდინამიკური პროცესები არ შეინიშნება და არც მისი წარმოშობის რაიმე საშიშროება არსებობს.

5.5 წყლის გარემოს დაბინძურების რისკი

საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიიდან 4 კილომეტრში გაედინება მდ. ალაზანი. ზედაპირული წყლების დაბინძურება დაკავშირებული იქნება მხოლოდ გაუთვალისწინებელ შემთხვევებთან და მომსახურე პერსონალის უპასუხისმგებლობასთან. წყლის ხარისხის გაუარესება შეიძლება გამოიწვიოს ნარჩენების არასწორმა მართვამ, თუმცა აქ ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ ტბორის ტერიტორია მთლიანად მოშორებულია ნარჩენების შესაძლო წარმოქმნის ობიექტიდან, შესაბამისად საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით ან მავნე ნივთიერებით ზედაპირული წყლების ობიექტების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის. თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის პროცესში ქიმიური ნივთიერებების და ნავთობპროდუქტების გამოყენება არ ხდება, რაც პრაქტიკულად გამორიცხავს ტბორის და სამელიორაციო/სანიადვრე არხის ქიმიური ნივთიერებებით და ნავთობპროდუქტებით დაბინძურების რისკს.

გრუნტის წყლების ხარისხის გაუარესება შესაძლოა გამოიწვიოს ნავთობპროდუქტების ავარიულმა დაღვრამ და დამაბინძურებლების ნიადაგის ღრმა ფენებში გადაადგილებამ, თუმცა აქაც უნდა ავლნიშნოთ, რომ ნავთობპროდუქტის და ქიმიური ნივთიერებების გამოყენება არ ხდება და შესაბამისად გრუნტის წყლების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის.

5.6 ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების რისკი

საქმიანობის განხორციელების პროცესში წარმოიქმნება მხოლოდ საყოფაცხოვრებო ნარჩენები. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება მოხდება შესაბამის კონტეინერებში. საწარმოს ტერიტორიიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება ადგილობრივ მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

5.7 ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე

თევზსაშენი ტბორის ტერიტორია ტექნოგენური დატვირთვისაა, აქ უკვე დაგუბებულია წყალი და განხორციელებულია ხე-მცენარეული საფარის ჭრის ღონისძიებები. ტბორის გარშემო გავრცელებულია მრავალწლიანი ხე-მცენარეები. ტბორის ექსპლუატაციის პროცესში დაგეგმილი არ არის დამატებით რაიმე მცენარეულს საფარზე ზემოქმედება და მათი გარემოდან ამოღება, შესაბამისად თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის პროცესში ზემოქმედება იქნება მინიმალური.

იმის გათვალისწინებით, რომ ტერიტორია მთლიანად მდებარეობს უკვე ათვისებულ ტერიტორიაზე და ხდება მხოლოდ ტბორის ექსპლუატაცია და ტბორს გარს არტყავს სამელიორაციო არხი, მიწაყრილის დამბა და სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთი, ტერიტორია შეუძლებელია ჩაითვალოს გარეული ცხოველების რომელიმე სახეობის საბინადრო ადგილად და მათზე ზემოქმედება იქნება მინიმალური.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ საქმიანობის განხორციელების შედეგად ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

5.8 ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედება

საქმიანობის განხორციელების ტერიტორია ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედების ძირითადი რეცეპტორებისთვის (მოსახლეობა, ცენტრალურ საავტომობილო გზაზე მოძრავი მგზავრები) შეუმჩნეველია - ცენტრალური საავტომობილო გზიდან შ-43 (თიანეთი-ახმეტა-ყვარელი-ნინიგორი) მოშორებულია 900 მეტრით სახრეთის მიმართულებით, ასევე აღსანიშნავია, ის ფაქტი რომ არსებული თევზსაშენი ტბორის ტერიტორია უარყოფით ვიზუალურ ზემოქმედებას არ ახდენს გარემოზე, პირიქით, ქმნის რეკრეაციულ გარემოს, შესაბამისად უარყოფითი ზემოქმედება თევზსაშენი ტბორის საქმიანობით გარემოზე მოსალოდნელი არ არის.

5.9 ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობაზე

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის გაანგარიშების და ხმაურის გავრცელების მოდელირების შედეგების მიხედვით, უახლოესი საცხოვრებელი ზონების ტერიტორიებზე მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციების და ხმაურის დონეების გადაჭარბება მოსალოდნელი არ არის.

აღსანიშნავია, რომ ტერიტორია დაცულია გარეშე პირების ხელყოფისაგან, (ტერიტორია შემოფარგლულია სანიაღვრე არხებით), ხოლო მომსახურე პერსონალი მკაცრად კონტროლდება, რათა არ მოხდეს ღამის საათებში ტბორის ტერიტორიაზე უკანონო გადაადგილება-მოძრაობა, რა დროსაც შესაძლებელია მოხდეს ადამიანის ჩავარდნა ზედაპირულ წყლის ობიექტში და მისი ჯანმრთელობის დაზიანება.

5.10 არსებულ საქმიანობასთან ან/და დაგეგმილ საქმიანობასთან კუმულაციური ზემოქმედების რისკები

ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის თევზსაშენი ტბორის სამხრეთით მდებარეობს ერთი დიდი 7 ჰა.ფართობის თევზსაშენი მეურნეობა. როგორც ზემოთ იყო აღნიშნული, გრუნტის წყლების დაბალი მდებარეობის, სამელიორაციო ქსელის და რელიეფური პირობების გამო, ძირითადად, ამ ტერიტორიებზეა გავრცელებული თევზსაშენი მეურნეობები.

თევზსაშენი მეურნეობების სიახლოვეს ხდება სასოფლო სამეურნეო დანიშნულებით ნაკვეთების დამუშავება, ხოლო თავისუფალი სასოფლო-სამეურნეო ტერიტორიები გამოიყენება საძოვრებად.

ვინაიდან თევზსაშენი ტბორი უკვე მოწყობილია, მათი მშენებლობის შედეგად, ხმაურის, ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის და მავნე ნივთიერებების გავრცელების, სამშენებლო ტექნიკის მოძრაობის და ა. შ ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება.

რაც შეეხება თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციას, მათ მიერ მიმდებარე ტერიტორიაზე და გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედება არ აღინიშნება, თევზსაშენი ტბორი სხვა ტერიტორიებიდან გამოყოფილია სანიაღვრე არხებით და გრუნტის გზებით, რაც გამორიცხავს მათი მხრიდან ჰარბი რაოდენობით წყლის გამოშვებას და ტერიტორიების

დატბორვას. აღნიშნული ტბორები არსებული მდგომარეობით არ ახორციელებენ ისეთ საქმიანობას რაც მნიშვნელოვან ნეგატიურ ზემოქმედებას გამოიწვევდა გარემოზე და ადგილობრივ მოსახლეობაზე.

ერთადერთი კუმულაციური ზემოქმედება რაც შეიძლება გამოიწვიოს დიდი რაოდენობით თევზსაშენი ტბორის არსებობამ, ეს არის აღნიშნული ტბორიდან დიდი რაოდენობით წყლის აორთქლება და მიმდებარე ტერიტორიაზე ტენიანობის ხელოვნურად გაზრდა, რომელიც დააზარალებდა სასოფლო-სამეურნეო კულტურებს, რადგან ჭარბი ტენიანობა გამოიწვევდა სხვადასხვა სოკოვან დაავადებებს. აღნიშნულიდან გამომდინარე მოხდა ტბორის მიმდებარედ ვენახების უახლოესი მდებარეობის შესწავლა, საიდანაც შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ უახლოესი სავენახე ფართობები დაშორებულია დაახლოებით 150 მეტრის მანძილით, ხოლო ტბორის ფართობებისა და მოცულობიდან გამომდინარე პრაქტიკულად გამორიცხულია მათზე რაიმე სახით უარყოფით ზემოქმედება.

დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ უახლოესი დასახლებული პუნქტი ქ. ყვარელი თევზსაშენი ტბორიდან დაშორებულია 4 კილომეტრის დაშორებით, რაც პრაქტიკულად გამორიცხავს მოსახლეობაზე რაიმე სახის უარყოფით ზემოქმედებას.

5.11 ბუნებრივი რესურსების გამოყენება

თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაციის პროცესში, ბუნებრივი რესურსების გამოყენება გარდა გრუნტის წყლებით მოარაგებისა, არ ხორციელდება. წყალაღება/წყალჩაშვებასთან დაკავშირებით საქმიანობის განმახორციელებელი ნებართვის გამცემი ორგანოდან მოიპოვებს შესაბამის ნებართვას.

5.12 საქმიანობასთან დაკავშირებული მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკები

თევზსაშენი ტბორის ექსპლუატაცია არ ითვალისწინებს ხანძარსაშიში და ფეთქებადსაშიში ნივთიერებების შენახვას და მათ გამოყენებას. ტბორის მომიჯნავედ არ არის წარმოდგენილი ხშირი ტყით დაფარული ტერიტორიები, სადაც ხანძარი შეიძლება სწრაფად გავრცელდეს. ტბორის ექსპლუატაციის სფეციფიკიდან გამომდინარე სადაც არ ხდება არანაირი ფეთქებადსაშიში/ხანძრის გამოწვევი დანადგარების გამოყენება, შესაბამისად მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკები მოსალოდნელი არ არის.

5.13 ზემოქმედება ჭარბტენიან ტერიტორიაზე

საქმიანობის განხორციელების ადგილი დიდი მანძილით (300 კმ.) არის დაშორებული ჭარბტენიანი ტერიტორიებიდან. რაც შეეხება ტბორის მიმდებარედ მცირედ დაჭაობებულ ტერიტორიებს, აღნიშნული ფართობების წყლით დაფარვა ხდება მხოლოდ უხვი ატმოსფერული ნალექების დროს, შესაბამისად, თევზსაშენი მეურნეობების საქმიანობისგან მათზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

5.14 ზემოქმედება შავ ზღვაზე და სანაპირო ზოლზე

შავი ზღვის სანაპირო ზოლიდან კახეთის რეგიონი და თევზსაშენი ტბორი 300 კმ. და მეტი მანძილით არის დაშორებული. შესაბამისად, რაიმე სახის გავლენა შავი ზღვის სანაპირო ზოლზე გამორიცხულია.

5.15 ზემოქმედება ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიაზე

თევზსაშენი ტბორიდან ტყით მჭიდროდ დაფარული ტერიტორია წარმოდგენილია ტერიტორიის სამხრეთ-აღმოსავლეთით 1.2 კმ-ის დაშორებით, შესაბამისად, თევზსაშენი მეურნეობის ზემოქმედება ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიებზე მოსალოდნელი არ არის.

5.16 ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიებზე

უახლოესი დაცული ტერიტორია მდებარეობს თევზსაშენი მეურნეობიდან ჩრდილოეთით, 2100 მეტრში მდებარეობს ზურმუხტის ქსელის შეთავაზებული საიტი - „ყვარელი-შილდა GE0000029“. დაცულ ტერიტორიას და თევზსაშენ ტბორს შორის მოქცეულია სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთები, ცენტრალური საავტომობილო გზა, ღვინის ქარხანა და ა.შ. შესაბამისად ზემოაღნიშნული გარემოებიდან გამომდინარე, თევზსაშენი მეურნეობის ექსპლუატაციას დაცულ ტერიტორიებზე ზომოქმედება არ ექნება.

5.17 ზემოქმედება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე

თევზსაშენი ტბორის ჩრდილოეთით მდებარეობს ნეკრესის მონასტრის სამეკლესიანი ბაზილიკა რომელიც დაარსებულია VII საუკუნეში. მონასტერი თევზსაშენი ტბორის ტერიტორიიდან დაშორებულია 3,8 კილომეტრით. თევზსაშენი ტბორის მიმდებარედ სხვა რაიმე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები არ გვხვდება და არც ლიტერატურული წყაროებით არ არის აღწერილი. შესაბამისად, დაგეგმილი საქმიანობის ექსპლუატაციის პროცესში კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე ზემოქმედების რისკი მოსალოდნელი არ არის.

5.18 ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება

თევზსაშენი ტბორის საქმიანობის სპეციფიკის, მასშტაბების და ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

დანართი 1: ფ/პ: პაატა გირმისაშვილის მიმართ შედგენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და სასამართლოს დადგენილება

**საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი
ზედამხედველობის დეპარტამენტი**

ოქმი № 051366

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ

ქ. თეგვი (ოქმის შედგენის ადგილი) *20 აპრილი 2019წ.* (თარიღი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (ოქმის შედგენლის თანამდებობა, სახელი, გვარი, მისამართი, ტელეფონი)
მისამართი: ქ. თეგვი, ვახტანგის ქ. № 7 551160002

სამართალდამრღვევი:
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
საქმის № 2019-1366-051366-01

(მონაცემები სამართალდამრღვევის შესახებ: ფიზიკური პირის შემთხვევაში მიეთითება სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი, პირადი №, საცხოვრებელი ადგილი; იურიდიული პირის შემთხვევაში – მისი სახელწოდება, საიდენტიფიკაციო ნომერი, იურიდიული მისამართი, წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირის მონაცემები)

გამოვავლინე, რომ *სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი*
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)
სსიპ ქაბაქაძის სახელობის სასამართლო-სამართლებრივი სერვისების უზრუნველყოფის ცენტრი
 (სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი)

რაც არის:

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის

797 პარაგრაფი

ნარჩენების მართვის კოდექსის

(მუხლი ან/და მუხლის ნაწილი)

დარღვევა,

ნარჩენების მართვის კოდექსის

(მუხლი ან/და მუხლის ნაწილი)

დარღვევა,

სამართალდამრღვევს განემარტა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 252-ე მუხლით გათვალისწინებული უფლებები და მოვალეობები.

სამართალდამრღვევის ახსნა-განმარტება:

სამართალდამრღვევი არის ადვოკატი, რომელიც არის დასაქმებული საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 252-ე მუხლით გათვალისწინებული უფლებები და მოვალეობები. ამის გამო, სასამართლო პროცესში მისი მონაწილეობა არის აუცილებელი.

მოწმეებს (მათი არსებობის შემთხვევაში) განემარტათ თავიანთი უფლება-მოვალეობები, გათვალისწინებული საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 256-ე მუხლით.

(მოწმის სახელი, გვარი, დაბადებულ თარიღი და მისამართი)

ჩამორთმეულ და დალუქულ იქნა შემდეგი ნივთები და დოკუმენტები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში):

მოწმეები (თუ ისინი ესწრებიან):

(ხელმოწერა)

(ხელმოწერა)

ოქმის შემდგენელი:

(ხელმოწერა)

სამართალდამრღვევი:

(ხელმოწერა ან ხელმოწერაზე უარის აღნიშვნა)

ოქმის ერთი პირი მივიღე:

(სამართალდამრღვევის ხელმოწერა)

დამკვეთი: სახელმწიფო საქვეყნებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი
დამამზადებელი: შპს "ქეჩოვა"
სფს-ს რეგისტრაციის № 38-5320

დადგენილება
საქართველოს სახელით
სიტყვიერი შენიშვნის გამოყენების შესახებ

19.09.2019 წელი

ქ. ყვარელი

ყვარლის მაგისტრატი სასამართლო
მოსამართლე ნუნუ ნემსიწვერიძე
სხდომის მდივანი გვანცა სოლოლაშვილი

სამართალდარღვევის ოქმის შემდგენი - საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის კახეთის რეგიონული სამმართველო.

წარმომადგენელი-გიორგი ლალიაშვილი.

ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირი - ფ/პ პაატა გირმისაშვილი (პ/ნ 45001003018, დაბ. 1966 წ.06.01. მცხ. ქ.ყვარელი, ილ. ჭავჭავაძის ქ. N89)

განიხილა საქმე ადმინისტრაციული სახდელის დადების თაობაზე, გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷-მუხლის 1-ლი ნაწილით

გ ა მ ო ა რ კ ვ ი ა

2019 წლის 04 სექტემბერს ყვარლის მაგისტრატის სასამართლოში საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის კახეთის რეგიონული სამმართველოდან განსახილველად გადმოგზავნილი იქნა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის მასალები ფ/პ პაატა გირმისაშვილი მიმართ, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷-მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისათვის.

2019 წლის 26 ივნისის სამართალდარღვევის ოქმის თანახმად, ფ/პ პაატა გირმისაშვილი ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფ. შილდის მიმდებარე ტერიტორიაზე ფლობს ტბორს, რომლის ფართობია 3 ჰა, საშუალო სიღრმით 1,5

მეტრი. ტბორი ივსება მიწისქვეშა გრუნტი წყლებით, ტბორი მოქმედებაშია 2003 წლიდან. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 47-ე მუხლის თანახმად, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ეკ. ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობები, რომელთა განხორციელებაც 2015 წლის 01 ივნისს დაიწყო და რომელსაც არა აქვს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა ან მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილება, საჭიროებს სამინისტროს მიერ მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებას. ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ფ/პ პაატა გირმისაშვილი ვალდებული იყო მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების უფლების მისაღებად სამინისტროსთვის მიემართა 2019 წლის 01 ივნისამდე, რაც არ გაუკეთებია.

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შემდგენი ორგანოს წარმომადგენელი დაეთანხმა წარმოდგენილ სამართალდარღვევის ოქმს.

ფ/პ პაატა გირმისაშვილი დაეთანხმა წარმოდგენილ სამართალდარღვევის ოქმს, აღიარა ჩადენილი ადმინისტრაციული გადაცდომა და აღნიშნა, რომ მისთვის უცნობი იყო, რომ ესაჭიროებოდა გარკვეული სახის ნებართვა, ამ ეტაპზე დაწყებული აქვს პროცედურები საქმიანობის გაგრძელების უფლების მოსაპოვებლად. (იხ. სხდომის ოქმი).

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 797-მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე განხორციელება ან სკრინინგის პროცედურისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის სკრინინგის გადაწყვეტილების გარეშე განხორციელება გამოიწვევს დაჯარიმებას 7 000-დან 10 000 ლარამდე.

ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირი ბრალეულია სამართალდარღვევის ჩადენაში და ექვემდებარება ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 797-მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად.

სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი განსაზღვრავს, თუ რომელი მოქმედება ან უმოქმედობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რომელი ადმინისტრაციული სახდელი, რომელი ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ რა წესით შეიძლება დაედოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენს. ამასთან, ამავე კოდექსის მე-10 მუხლის მიხედვით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად (გადაცდომად) ჩაითვლება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების, მართველობის დადგენილი წესის ხელშეწყობი მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია

ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა. ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო აქტის მე-8 მუხლის თანახმად, არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით.

სასამართლო ასევე მოიხმობს ხსენებული საკანონმდებლო აქტის მე-8 მუხლს, რომელიც ადგენს, რომ არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ კანონიერების მკაცრი დაცვის საფუძველზე. საამისოდ უფლებამოსილი ორგანოები და თანამდებობის პირნი ადმინისტრაციული ზემოქმედების ზომებს შეუფარდებენ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონმდებლობის ზუსტი შესაბამისობით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 236-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე მტკიცებულებას წარმოადგენს ყველა ფაქტობრივი მონაცემი, რომელთა საფუძველზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით, ორგანო (თანამდებობის პირი) დაადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის არსებობას ან არარსებობას, პირის ბრალეულობას მის ჩადენაში და სხვა გარემოებებს, რომლებსაც მნიშვნელობა აქვს საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი ეს მონაცემები დადგინდება შემდეგი საშუალებებით: ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმით, ადმინისტრაციულ პასუხისმგებაში მიცემული პირის ახსნა-განმარტებით, დაზარალებულისა და მოწმის ჩვენებებით, ექსპერტის დასკვნით, ალკოჰოლური, ნარკოტიკული ან ფსიქოტროპული გამოკვლევის (ტესტირების) შედეგებით, ვიდეოფირით ან ფოტოფირით, ნივთიერი მტკიცებულებით, ნივთისა და დოკუმენტის ამოღების ოქმით და სხვა დოკუმენტებით. დასახელებული მუხლი განსაზღვრავს იმ მტკიცებულებათა ჩამონათვალს, რომელთა საფუძველზეც დგინდება ჰქონდა თუ არა ადგილი ამა თუ იმ პირის მიერ კონკრეტული სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტს. ამასთან, ნიშანდობლივია ის გარემოება, რომ კანონი არ ავალდებულებს მხარეს ზემოაღნიშნული მტკიცებულებების ერთობლიობაში წარმოდგენას. (მაგ: რიგ შემთხვევებში საკმარისია მხოლოდ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის წარმოდგენა, ან სამართალდარღვევის ოქმთან ერთად წარმოდგენილი იქნეს ადმინისტრაციულ პასუხისმგებაში მიცემული პირის ახსნა-განმარტება, ან მოწმის ჩვენება, ან ექსპერტის დასკვნა, ან ფოტოფირი.)

მითითებული საკანონმდებლო აქტის 237-ე მუხლის მიხედვით, ორგანო (თანამდებობის პირი), ხელმძღვანელობს რა კანონით და მართლშეგნებით, მტკიცებულებას შეაფასებს თავისი შინაგანი რწმენით, რაც დამყარებულია საქმის ყველა გარემოების ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ გამოკვლევაზე მათს ერთობლიობაში, ხოლო 264-ე მუხლი განსაზღვრავს, რომ ორგანო (თანამდებობის პირი) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების განხილვისას მოვალეა დაადგინოს: ჩადენილი იყო თუ არა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, ბრალეულია თუ არა პირი მის ჩადენაში, ექვემდებარება თუ არა იგი

ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას, არის თუ არა პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, მიყენებულია თუ არა ქონებრივი ზარალი, აგრეთვე გამოარკვიოს სხვა გარემოებანი, რომელთაც მნიშვნელობა აქვთ საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის.

სასამართლო ფ/პ პაატა გირმისაშვილის მიმართ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებად მიიჩნევს იმას, რომ აღიარებს ჩადენილ ქმედებას.

საგულისხმოა ის გარემოებაც, რომ ფ/პ პაატა გირმისაშვილი არ არის ადმინისტრაციული წესით სახდელდადებული.

საქმის გარემოებებისა და სამართალდამრღვევის პიროვნების გათვალისწინებით, სასამართლო თვლის, რომ ფ/პ პაატა გირმისაშვილის მიერ ჩადენილი გადაცდომა მცირემნიშვნელობის მქონეა, რამდენადაც ის წარმოადგენს გაუფრთხილებლობით ჩადენილ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რასაც მნიშვნელოვანი ზიანი არ მოჰყოლია. ამასთან, ითვალისწინებს იმ გარემოებასაც, რომ ის ადმინისტრაციული წესით სახდელდადებული არ არის.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ სამართალდამრღვევ ფ/პ პაატა გირმისაშვილის შემთხვევაში სამართალდამრღვევის მიერ ჩადენილი ქმედებით მნიშვნელოვანი ზიანი არ დამდგარა.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლით განსაზღვრული წესის თანახმად, თუ ჩადენილია მცირემნიშვნელოვანი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, მაშინ საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილ ორგანოს (თანამდებობის პირს) შეუძლია გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და დასჯერდეს სიტყვიერ შენიშვნას.

მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს, ფ/პ პაატა გირმისაშვილის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის საკითხის გადაწყვეტისას, გამოყენებული იქნას მითითებული წესი და სახელეუბლო გარემოებათა გათვალისწინებით, სასამართლოს მიაჩნია, რომ მიზანშეწონილია ფ/პ პაატა გირმისაშვილი გაათავისუფლდეს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და მას მიეცეს სიტყვიერი შენიშვნა.

სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 797-მუხლის 1-ლი ნაწილით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 12-ე, 22-ე, 208-ე, 264-ე, 266-268-ე, 271-ე მუხლებით

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ფ/პ პაატა გირმისაშვილი (პ/ნ 45001003018, დაბ. 1966 წ.06.01. მცხ. ქ.ყვარელი, ილ. ჭავჭავაძის ქ. N89) ცნობილი იქნას სამართალდამრღვევად

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷-მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენაში, ამავე კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე გათავისუფლებული იქნას ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და მიეცეს სიტყვიერი შენიშვნა;

2. დადგენილების ასლი გადაეგზავნოს შსს საინფორმაციო-ანალიტიკურ დეპარტამენტს გამოტანიდან 10 დღის ვადაში.

3. დადგენილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მის: ქ. თბილისი, გრ. რობაქიძის ქ. №7) მისი მხარეებისათვის გადაცემიდან 10 დღის ვადაში ყვარლის მაგისტრატი სასამართლოს მეშვეობით. (მის: ქ. ყვარელი, ილ. ჭავჭავაძის ქ. №78) მეშვეობით. ~

მოსამართლე

ნუნუ ნემსიწვერიძე

